

Klaverblad Verzekeringen

Jaarverslag 2007

Klaverblad Verzekeringen

Afrikaweg 2 2713 AW Zoetermeer
Postbus 3012 2700 KV Zoetermeer

Telefoon 079 - 3 204 204
Fax 079 - 3 204 291

Internet www.klaverblad.nl

Inhoud

Kerndoelstellingen en uitgangspunten	3
Kerncijfers	5
Bericht van de raad van commissarissen	6
Verslag van de directie	8
Bezoldiging statutaire directie en raad van commissarissen	15
Jaarrekening	16
Geconsolideerde balans	16
Geconsolideerde resultatenrekening	18
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	21
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	22
Toelichting op de geconsolideerde balans	28
Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	43
Enkelvoudige balans	52
Enkelvoudige resultatenrekening	53
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	54
Overige gegevens	57
Juridische structuur en organisatiestructuur	60
Personalia	61

Kerdoelstellingen en uitgangspunten

Doel

Klaverblad Verzekeringen stelt zich ten doel verzekeringsovereenkomsten te sluiten met particulieren en ondernemers in het midden- en kleinbedrijf.

Klaverblad Verzekeringen richt zich op verzekeringen die interessant zijn voor brede doelgroepen. Andere verzekeringen biedt zij aan als deze een goede aanvulling vormen op de eerdergenoemde verzekeringen. In alle gevallen dient sprake te zijn van verzekeringen die gericht zijn op het beschermen van reële belangen van verzekeringsconsumenten.

Klaverblad Verzekeringen wil zich van haar concurrenten onderscheiden door een afgewogen combinatie te bieden van een ruime dekking, een gunstige prijs en een goede service.

Deze doelen heeft Klaverblad Verzekeringen niet alleen voor de korte maar ook voor de lange termijn. Daarom streeft zij naar behoud van een in juridisch en bedrijfseconomisch opzicht zelfstandige en onafhankelijke positie.

Marktbenadering

Klaverblad Verzekeringen biedt haar verzekeringen voornamelijk aan via van haar onafhankelijke assurantieadviseurs. Voor hen wil zij een betrouwbare partner zijn die een consistent en voorspelbaar beleid voert. Met hen wil zij een langdurige relatie opbouwen en bij voorkeur op meer dan één gebied zaken doen.

Door alleen zaken te doen met integere en vakbekwame assurantieadviseurs en door ook zelf zorgvuldig te zijn bij het accepteren van verzekeringen, werkt Klaverblad Verzekeringen voortdurend aan de kwaliteit van haar verzekeringsportefeuille. Deze kwaliteit beschouwt zij als een voorwaarde om de juiste combinatie van dekking, prijs en service te kunnen handhaven.

Positie ten opzichte van betrokkenen

Klaverblad Verzekeringen is ervan overtuigd dat de belangen van degenen die direct of indirect bij haar activiteiten betrokken zijn, op langere termijn grotendeels parallel lopen. Allen hebben er belang bij dat ieder krijgt waarop hij recht heeft: niet minder, maar ook niet meer.

Kerndoelstellingen en uitgangspunten

Degenen die rechten op uitkeringen hebben, zijn uiteindelijk ook degenen die verzekeringspremies betalen. Zij hebben belang bij een solide verzekeringsdekking die niet leidt tot ongerechtvaardigde verrijking. Assurantieadviseurs en medewerkers van Klaverblad Verzekeringen ontvangen (een deel van) hun beloning van Klaverblad Verzekeringen. Zij hebben belang bij een adequate beloning voor reële inspanningen, maar vooral ook bij zekerheid voor een lange periode.

Positie in de samenleving

Klaverblad Verzekeringen is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Bij het behartigen van haar eigen belangen en die van direct betrokkenen houdt zij rekening met de legitieme belangen van andere groepen en individuen.

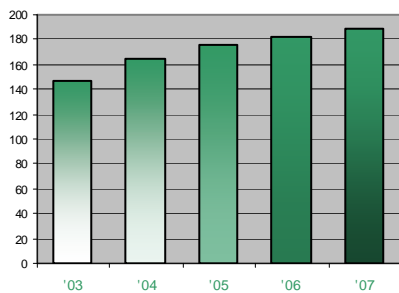
Klaverblad Verzekeringen ondersteunt reële initiatieven, vanuit de verzekeringswereld of anderszins, om bedrijfsmatige activiteiten zo uit te voeren dat eventuele negatieve consequenties voor het milieu minimaal zijn.

Voor Klaverblad Verzekeringen gelden niet alle regels van deugdelijk ondernemingsbestuur ('corporate governance') die op beursgenoteerde ondernemingen van toepassing zijn. Voor zover deze regels betrekking hebben op integer en transparant handelen door het bestuur, op goed toezicht op dit handelen en het afleggen van verantwoording daarover, tracht Klaverblad Verzekeringen deze echter zo veel mogelijk toe te passen.

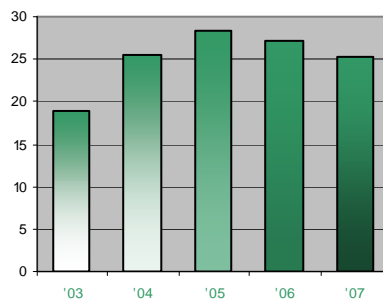
Kerncijfers (in miljoenen euro's)

	2003	2004	2005	2006	2007
Brutopremies	146,2	164,0	175,9	182,2	189,5
Brutopremies schade	115,8	127,2	134,1	134,8	136,0
Brutopremies leven	30,4	36,8	41,8	47,4	53,5
Resultaat na belastingen	18,9	25,6	28,3	27,2	25,3
Resultaat technische rekening schadeverzekering	14,0	19,0	12,9	20,2	18,2
Resultaat technische rekening levensverzekering	6,9	6,7	5,0	5,5	7,6
Resultaat niet-technische rekening	10,0	10,7	24,7	10,2	7,1
Balanstotaal	384,6	432,4	503,5	554,3	602,4
Eigen vermogen	174,9	201,8	223,5	250,9	276,3
Waarde beleggingen	331,7	376,2	446,3	503,4	553,1
Gemiddeld aantal medewerkers in dienst (in fte)	305	318	336	341	345

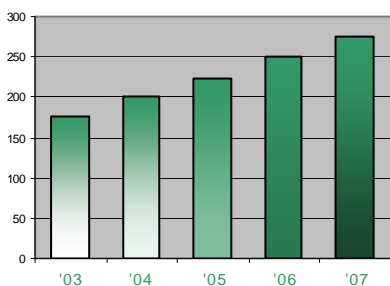
Brutopremies

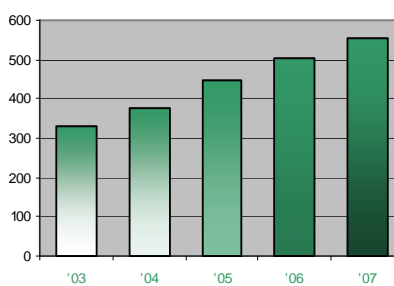
Resultaat na belastingen

Eigen vermogen

Waarde beleggingen

Bericht van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft het genoegen u het jaarverslag over 2007 aan te bieden. De door de directie opgemaakte jaarrekening over 2007 is door de externe accountant, PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien.

De bevindingen van de externe accountant en de daaruit voortvloeiende managementbrief zijn door de raad van commissarissen met de externe accountant en de directie besproken. De raad van commissarissen heeft kennis genomen van het verslag van de directie over het verslagjaar 2007 en adviseert de algemene vergadering van Klaverblad Onderlinge Verzekeringmaatschappij U.A. de jaarrekening over 2007 ongewijzigd vast te stellen. De raad van commissarissen adviseert de algemene vergadering, overeenkomstig het ter algemene vergadering te presenteren voorstel, aan de directeuren decharge te verlenen voor het door hen in 2007 gevoerde bestuur en aan de commissarissen voor het door hen in 2007 uitgeoefende toezicht.

Gedurende het verslagjaar vergaderde de raad van commissarissen viermaal buiten aanwezigheid van de directie en vijfmaal in aanwezigheid van de directie. De raad van commissarissen en de directie waren vrijwel altijd voltallig aanwezig. Naast de gebruikelijke onderwerpen als managementbrief, jaarrekening, jaarverslag, risicomanagement, personeel en organisatie, resultaatontwikkeling en strategie werd onder meer aandacht besteed aan specifieke onderwerpen als vermogensbeheer, interne beheersing, bedrijfsplan, taakverdeling van de directie en oprichting van Klaverblad Assurantiën. Verder is de ontwikkeling van nieuwe producten aan de orde gekomen, alsmede de opvolging van commissarissen.

In november 2007 werd een ad hoc remuneratiecommissie in het leven geroepen om voorstellen en aanbevelingen aan de raad van commissarissen te doen over de bezoldiging van de individuele leden van de directie.

Buiten de vergaderingen heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen de voorzitter van de raad van commissarissen en de directie. Met de accountant werd tweemaal vergaderd, waarbij de managementbrief 2006, de jaarrekening 2006 alsmede de controlebevindingen werden besproken. Daarnaast heeft commissaris de heer H.J. Palm in een overlegvergadering met de ondernemingsraad geparticipeerd.

In de algemene vergadering van 12 april 2007 heeft de voorzitter van de raad van commissarissen aangekondigd aan het einde van de algemene vergadering van 17 april 2008 af te treden. De heer Arentsen verlaat na een lidmaatschap van 11 jaar de raad van commissarissen. De raad van commissarissen en de directie respecteren het besluit van de heer Arentsen en zijn hem buitengewoon erkentelijk voor zijn bijdrage aan de ontwikkeling van Klaverblad Verzekeringen en voor de brede ondernemingservaring die hij beschikbaar heeft gesteld. Na deze aankondiging werd een traject gestart voor invulling van de ontstane vacature. In november 2007 heeft de raad van commissarissen het voornemen uitgesproken om de heer H.J.E.J. van Lent aan de algemene vergadering van 17 april 2008 voor te dragen voor benoeming in de vacature. De heer Van Lent heeft deskundigheid op financieel-economisch terrein en voegt expertise toe gebaseerd op zijn jarenlange ervaring en brede en specifieke deskundigheid in de verzekeringsbranche.

De raad van commissarissen draagt daarnaast de heer drs. A.W. van Blitterswijk voor herbenoeming voor aan de algemene vergadering van 17 april 2008.

Per 17 april 2008 is de heer A.A. Laurent teruggetreden als directeur. Hij heeft 18 jaar lang met grote inzet bij Klaverblad Verzekeringen gewerkt en een waardevolle bijdrage geleverd aan de bloei van de maatschappij. De raad van commissarissen is hem daarvoor bijzonder dankbaar.

De raad van commissarissen stelt met waardering vast dat Klaverblad Verzekeringen in 2007 wederom een goed resultaat heeft bereikt en dat belangrijke activiteiten succesvol zijn ondernomen. De verwachtingen voor 2008 zijn opnieuw positief. De leden van de raad van commissarissen hechten eraan hun waardering en erkentelijkheid uit te spreken voor de inzet van de directie, de medewerkers en de ondernemingsraad van Klaverblad Verzekeringen. De raad van commissarissen dankt hen voor hun toewijding, deskundigheid en de vruchtbare samenwerking.

Zoetermeer, 17 april 2008

Namens de raad van commissarissen

M. Arentsen, voorzitter

Verslag van de directie

FINANCIËLE RESULTATEN 2007

Resultaat en vermogen

Het jaar 2007 had voor Klaverblad Verzekeringen twee gezichten. Enerzijds waren er tegenvallers en moeilijke omstandigheden, anderzijds ook zeer positieve ontwikkelingen. Aan de negatieve kant springen de storm van januari en de moeilijke marktomstandigheden eruit. De storm sloeg een flink gat in de catastrofevoorziening en drukte daarnaast het resultaat met €2.000.000, de zeer concurrerende markt zorgde met name in het eerste deel van het jaar voor een verder krimpende portefeuille autoverzekeringen en had ook een beperkende invloed op de groei in arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. Positieve ontwikkelingen waren vooral de daling van de schadelast bij diezelfde arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en het, ondanks de ook daar hevige concurrentie, stevig doorzetten van de groei van onze levenportefeuille.

Klaverblad Verzekeringen boekte in 2007 met een winst voor belastingen van €32.875.000 een lager resultaat dan in 2006, toen de winst voor belastingen €35.915.000 bedroeg. Het resultaat van het schadebedrijf (exclusief medische verzekeringen) was negatief €2.264.000 (2006: positief €2.394.000), de medische verzekeringen en het levenbedrijf leverden een positieve bijdrage van respectievelijk €20.486.000 (2006: €17.822.000) en €7.562.000 (2006: €5.508.000). Na belastingen resteerde een winst van €25.318.000 (2006: €27.180.000).

Het eigen vermogen steeg na toevoeging van de winst na belastingen van €250.932.000 ultimo 2006 tot €276.250.000 ultimo 2007. Het totaal van de door De Nederlandsche Bank aan ons schade- en levenbedrijf gestelde solvabiliteitseisen bedroeg per 31 december 2007 €50.326.000, zodat het eigen vermogen 5,5 keer zo groot is als deze solvabiliteitseisen. Het eigen vermogen is 2,8 keer zo groot als de door de directie noodzakelijk geachte solvabiliteit. De directie ziet deze zeer ruime solvabiliteit als een extra garantie voor continuïteit en een factor die bijdraagt aan een goede uitgangspositie voor verdere groei.

Premie en verzekeringstechnisch resultaat

De ontwikkeling van de brutopremies en het verzekeringstechnisch resultaat (na toerekening aan de branches van kosten en beleggingsopbrengsten) is in de onderstaande tabel uitgesplitst naar schade, medisch en leven.

	Brutopremies			Verzekeringstechnisch resultaat		
	2007	2006	Mutatie	2007	2006	Mutatie
Schade	89.963	91.578	-1,8%	-2.264	2.394	PM
Medisch	46.062	43.200	6,6%	20.486	17.822	14,9%
Leven	53.475	47.443	12,7%	7.562	5.508	37,3%
Totaal	189.500	182.221	4,0%	25.784	25.724	0,2%

Beleggingen en bedrijfskosten

De waarde van de beleggingen steeg met 9,9% (2006: 12,8%) van €503.416.000 tot €553.114.000. De opbrengsten uit beleggingen bedroegen €13.346.000 (2006: €19.813.000).

De bedrijfskosten over 2007 bedroegen €73.151.000 (2006: €68.779.000). Dit is een stijging van 6,4% (2006: daling van 0,1%).

Als eenmalige effecten buiten beschouwing worden gelaten, is de stijging van de bedrijfskosten groter. De voornaamste oorzaak van deze verhoudingsgewijs grote stijging is de toename van het personeelsbestand, vooral in functies die te maken hebben met de herziening van (geautomatiseerde) bedrijfsprocessen. Daarnaast is vooral aan het einde van het jaar door het aantrekken van de groei het aantal medewerkers met verzekeringstechnische functies weer gestegen.

De aantrekkende groei ging bovendien gepaard met een stijging van de provisielasten.

Investerings

De investeringen betroffen in 2007 opnieuw voornamelijk de automatisering van onze bedrijfsprocessen.

Vooruitzichten voor 2008

Net zo min als vorig jaar zijn er concrete aanwijzingen dat de concurrentie, die nog steeds voornamelijk op prijs wordt gevoerd, in 2008 zal afnemen. Klaverblad Verzekeringen heeft echter met het huidige productaanbod, vooral voor levensverzekeringen en motorrijtuigenverzekeringen, uitstekende perspectieven om door te groeien. Zowel voor medische verzekeringen als voor levensverzekeringen verwachten wij dan ook een groei die in volume vergelijkbaar is met die in 2007, al zal de procentuele groei waarschijnlijk wat afnemen. Voor schadeverzekeringen verwachten wij aanzienlijk meer groei dan in de afgelopen jaren, door een sterke toename van het aantal autoverzekeringen.

Onder de voortdurende druk van de al jaren durende prijzenslag in enkele belangrijke branches kan het haast niet anders dan dat de verzekeringstechnische resultaten in 2008 minder zullen worden. De eerlijkheid gebiedt echter daarbij te vermelden dat wij dat eerder ook al verwachtten, wat weer eens illustreert dat betrouwbare voorspellingen vrijwel niet bestaan. Concrete verwachtingen over de resultaten spreken wij dan ook niet uit.

SCHADEVERZEKERINGEN

Algemeen

De belangrijkste gebeurtenissen op het gebied van schadeverzekeringen waren in het verslagjaar de al eerder genoemde storm in januari en de introductie van de Royaal autoverzekering in september. De storm had uiteraard invloed op het resultaat voor brand- en aanverwante verzekeringen en leverde verder nogal wat extra werk op, dat overigens door de betreffende afdeling uitstekend afgehandeld is. De Royaal autoverzekering is een zeer vernieuwend product dat zich vooral onderscheidt door het loslaten van bonus-malusladder. Deze had naar onze mening in de ruim 25 jaar van zijn bestaan zijn functie goeddeels verloren. Diverse soorten schade hebben geen invloed meer op de inschaling, voor de zogenaamde 'tweede gezinsauto' is het schadeverleden van de bestuurder nauwelijks of niet van belang en er zijn diverse constructies die een eenmaal behaalde bonuskorting 'beschermen'. De introductie van ons nieuwe product leidde tot een grote toestroom van nieuwe verzekerden.

Financieel

	Schadeverzekeringen		
	2007	2006	Mutatie
Brutopremies	89.963	91.578	-1,8%
Geleden schade	61.840	58.472	5,8%
Technisch resultaat	-2.264	2.394	PM

De brutopremies voor motorrijtuigenverzekeringen bedroegen €44.036.000 (2006: €46.831.000), een daling van 6,0% (2006: daling van 8,0%). De geleden schade bedroeg €33.938.000 (2006: €35.368.000); het technisch resultaat bedroeg negatief €2.323.000 (2006: positief €2.352.000).

Zowel voor de WA-dekking als de cascodekking was het resultaat slechter dan in 2006. Het slechtere resultaat van de WA-dekking is vooral het gevolg van de vermindering van de premieinkomsten. Deze is op zijn beurt weer te wijten aan het verlagen van de premies voor nieuwe verzekeringen. Door het 'verversen' van de portefeuille en door het toepassen van deze verlagingen bij wijzigingen loopt een steeds groter deel van de verzekeringen tegen lagere premies. Bij cascodekkingen speelt dit effect ook maar wordt het meer dan gecompenseerd door het verschijnsel dat nieuwere auto's gemiddeld hogere catalogusprijzen hebben. Dit leidt echter ook tot hogere schadebedragen.

De brutopremies voor brandverzekeringen stegen met 1,6% (2006: 3,1%) van €33.395.000 tot €33.938.000. De geleden schade bedroeg €21.677.000 (2006: €15.386.000). Het technisch resultaat bedroeg negatief €1.166.000 (2006: positief €694.000).

Het verschil in resultaat komt vrijwel precies overeen met de invloed van de storm in januari. Andere resultaatbepalende factoren bleven in grote lijnen gelijk.

De brutopremies in de overige schadebranches, die voor het grootste gedeelte bestaan uit aansprakelijkheidsverzekeringen voor bedrijven en particulieren en rechtsbijstandverzekeringen voor particulieren, stegen met 5,6% (2006: 8,3%) van €11.352.000 tot €11.989.000. De geleden schade bedroeg €6.225.000 (2006: €7.718.000). Het technisch resultaat bedroeg €1.225.000 (2006: negatief €652.000).

Verantwoordelijk voor de stijging van de premie waren net als vorige jaren de rechtsbijstandverzekeringen voor particulieren en in iets mindere mate de aansprakelijkheidsverzekeringen voor bedrijven. De verbetering van het resultaat is toe te schrijven aan het vrijvallen van in het verleden voor aansprakelijkheidsverzekeringen gereserveerde bedragen en het in mindere mate voorkomen van nieuwe grote schadegevallen.

MEDISCHE VERZEKERINGEN

Algemeen

In september hebben wij een volledig nieuw product, de Actieve Ondernemers AOV op de markt gebracht met als kenmerk het loslaten van het onderscheid tussen de rubrieken A voor het eerste jaar en B voor de daaropvolgende jaren van arbeidsongeschiktheid. Kenmerkend voor dit product is niet in de eerste plaats het administratieve onderscheid tussen deze rubrieken als wel de verplichting die maatschappij en verzekerde op zich nemen om zich ook in het eerste jaar in te spannen om tot re-integratie te komen. Het product is door assurantieadviseurs zeer positief ontvangen, maar dit heeft nog niet geleid tot een grote toename van de productie. Deels is dit te verklaren door de tijd die nodig is om de eigenschappen van het product algemeen bekend te maken, deels ook door de door ons vorig jaar al gesignaleerde toename van de concurrentie.

Financieel

De brutopremies van onze medische verzekeringen stegen met 6,6% (2006: 6,9%) tot €46.062.000 (2006: €43.200.000).

De geleden schade bedroeg €13.178.000 (2006: €15.664.000). Het technisch resultaat kwam uit op €20.486.000 (2006: €17.822.000).

LEVENSVERZEKERINGEN

Algemeen

Voor Klaverblad Verzekeringen zijn tijdelijke overlijdensrisicoverzekeringen en uitvaartkostenverzekeringen nog steeds veruit het belangrijkste. In beide deelbranches hebben wij ons, ondanks de zware concurrentie, goed kunnen handhaven. Ook voor de overige producten waarmee wij actief zijn, zoals de Garantie Groei Polis, was de productie bevredigend.

Financieel

De brutopremies voor levensverzekeringen bedroegen €53.475.000 (2006: €47.443.000). Het technisch resultaat bedroeg €7.562.000 (2006: €5.508.000).

Het resultaat is in hoge mate beïnvloed door ons beleid om steeds de meest recent beschikbare grondslagen te gebruiken bij het vaststellen van de voorzieningen. Dit leidde onder andere tot het toepassen van nieuwe sterftetafels en daarmee per saldo tot een vrijval van €3.262.000 uit de voorzieningen. Afgezien daarvan was het resultaat bevredigend maar, zoals wij al eerder hebben aangekondigd, door lagere tarieven minder dan vorig jaar.

CORPORATE GOVERNANCE EN INTERNE BEHEERSING

Corporate governance

Omdat Klaverblad Verzekeringen geen beursgenoteerde onderneming is, zijn de voorschriften van de Nederlandse Corporate Governance Code (de 'Code Tabaksblad') op haar niet van toepassing. Veel van die voorschriften, met name die betrekking hebben op de positie van aandeelhouders, kunnen ook niet zonder meer vrijwillig worden toegepast. Klaverblad Verzekeringen onderschrijft echter de uitgangspunten van de Code en streeft een wijze van ondernemingsbestuur na die er zo veel mogelijk mee in overeenstemming is.

Beheersing van risico's

De directie van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. en haar dochterondernemingen is verantwoordelijk voor de continuïteit van deze ondernemingen. Deze verantwoordelijkheid is statutair vastgelegd en blijkt ook uit wetgeving en daarop gebaseerde regelingen van toezichthouders. De directie dient risico's die deze continuïteit zouden kunnen bedreigen zo goed mogelijk te onderkennen en passende maatregelen te nemen om die te pareren.

In het verslagjaar zijn vorderingen gemaakt bij het inrichten van een centraal risicomanagement. Ook de reeds bestaande speciaal op operationele risico's toegespitste Interne Beheersing Evaluatie Cyclus, het Informatiebeveiligingsbeleid en het Calamiteitenplan maken hier deel van uit.

BELANGHEBBENDEN

Algemeen

Klaverblad Verzekeringen is zich bewust van haar positie in de samenleving. Zij biedt daarom producten aan waaraan een reële behoefte bestaat en neemt afstand van financiële constructies die in de eerste plaats het belang van aanbieders of bemiddelaars dienen. Dat dit uitgangspunt niet strijdig hoeft te zijn met commercieel interessante activiteiten blijkt wel uit de succesvolle lancering van de Royaal autoverzekering en de Actieve Ondernemers AOV. Beide producten vormen, elk voor een eigen doelgroep, een verrijking van het aanbod die verder gaat dan een wat lagere premie.

Verzeekerden

De vorig jaar al door ons aangehaalde inkrimping van het aantal aanbieders van verzekeringen is ook in 2007 doorgegaan en dit jaar waren het niet alleen kleine partijen die ophielden zelfstandig te bestaan. Wij blijven de mening toegedaan dat het uiteindelijk niet in het belang van de consument zou zijn als er alleen maar zeer grote verzekeringsconcerns over zouden blijven. Ook in het verslagjaar hebben wij weer op onze eigen manier geprobeerd deze consument te laten zien dat het in zijn voordeel kan zijn zaken te doen met een kleinere maatschappij. Voor bestaande klanten is dat een kwestie van netjes de afspraken nakomen, voor het werven van nieuwe klanten blijkt het nodig te zijn om met nieuwe maar toch vooral ook scherp geprijsde producten te komen.

Assurantieadviseurs

Ook in 2007 hebben wij weer kunnen profiteren van de uitstekende samenwerking die wij hebben met veel onafhankelijke assurantieadviseurs. Op grond van de ranglijsten die voortkwamen uit het jaarlijkse onderzoek van NBVA, NVA en DAK, uitgevoerd door het NIPO, leek een wat mindere waardering van hun kant te spreken, maar bij nadere analyse van de resultaten bleken wij nog hogere cijfers te hebben gekregen dan in het verleden. De oorzaak van onze lagere positie bleek te zijn dat de waardering voor andere maatschappijen nog sterker gestegen was. Die stijging gold vooral maatschappijen die meer 'vooroplopen' als het gaat om de communicatie langs elektronische weg en dat is een les die wij zeker ter harte nemen.

Personeel

Ook in het afgelopen jaar hebben onze medewerkers met hun vakbekwaamheid en inzet de belangrijkste bijdrage aan het succes van Klaverblad Verzekeringen geleverd. Hun aantal steeg in 2007 van 339 fte naar bijna 350 fte. Dit was het gevolg van het aannemen van 67 nieuwe medewerkers en het vertrek van 54 medewerkers, van wie 2 door pensionering.

De groei van het personeelsbestand heeft zich zowel in verzekeringstechnische als in ondersteunende functies voorgedaan, vooral bij afdelingen die verantwoordelijk zijn voor het beheren en (geautomatiseerd) bewerken van gegevens. Voor zowel de verzekeringstechnische als de andere functies gaat het om gemiddeld hoog gekwalificeerde medewerkers. Wij verwachten dat deze trend en daarmee de verdere ontwikkeling van een administratief ingestelde organisatie naar een kennisorganisatie, in de komende jaren doorzet. Voor en met onze medewerkers hopen wij daarbij de prettige sfeer en goede onderlinge relaties die bij Klaverblad Verzekeringen normaal zijn, te kunnen handhaven.

Zoetermeer, 17 april 2008

Directie

Bezoldiging statutaire directie en raad van commissarissen

Directeuren

Directeuren ontvangen een vast maandsalaris, dat eventueel wordt aangepast conform de cao voor de verzekeringsbedrijfstak. Zij nemen deel aan de winstdelingsregeling die voor het gehele personeel van Klaverblad Verzekeringen geldt en die is vastgesteld in overleg met de ondernemingsraad van Klaverblad Verzekeringen. Deze regeling houdt in dat 6% van de brutowinst, met uitzondering van de gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten door waardeveranderingen van beleggingen, onder personeelsleden wordt verdeeld naar rato van het gemiddelde bruto maandsalaris in het verslagjaar. Op grond van de winst in het verslagjaar ontvangen de directeuren net als andere medewerkers een uitkering ter grootte van 2,64 maal een maandsalaris. Directeuren komen verder in aanmerking voor een bonus die afhankelijk is van de groei van het bedrijf, berekend aan de hand van de geboekte premie, gecorrigeerd voor inflatie. Bepalend is steeds de groei over een periode van drie jaar. De bonus bedraagt maximaal 1,5 maal een maandsalaris.

Directeuren nemen deel aan de pensioenregeling voor het personeel van Klaverblad Verzekeringen die gebaseerd is op de basispensioenregeling van de cao voor de verzekeringsbedrijfstak. Dit is een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Er vindt geen extra inkoop van pensioenaanspraken plaats ten behoeve van directeuren.

Met de directeuren zijn geen afspraken gemaakt over te ontvangen vergoedingen bij ontslag.

Commissarissen

Commissarissen ontvangen een vast bedrag voor hun werkzaamheden en daarnaast een beperkte vergoeding voor onkosten. De bedragen zijn niet geïndexeerd. Hun beloning is op geen enkele wijze afhankelijk van de groei of de resultaten van Klaverblad Verzekeringen.

Geconsolideerde balans (na bestemming van het resultaat; in duizenden euro's)

ACTIVA

	<u>31-12-2007</u>	<u>31-12-2006</u>
BELEGGINGEN ⁽¹⁾		
Terreinen en gebouwen		
– voor eigen gebruik	23.680	22.693
– overige terreinen en gebouwen	40.730	26.839
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	11	101
Overige financiële beleggingen		
– aandelen	175.158	154.501
– obligaties	251.456	234.473
– vorderingen uit hypothecaire leningen	36.135	31.821
– vorderingen uit andere leningen	25.944	29.488
– deposito's bij kredietinstellingen	-	3.500
	<u>488.693</u>	<u>453.783</u>
	553.114	503.416
VORDERINGEN ⁽²⁾		
Vorderingen uit directe verzekering		
– verzekeringnemers	1.236	1.417
– assurantieadviseurs	5.631	4.929
Vorderingen uit herverzekering	15	72
Overige vorderingen	<u>2.757</u>	<u>2.764</u>
	9.639	9.182
OVERIGE ACTIVA ⁽³⁾		
Materiële vaste activa	3.280	3.472
Liquide middelen	<u>5.738</u>	<u>4.055</u>
	9.018	7.527
OVERLOPENDE ACTIVA ⁽⁴⁾		
Lopende rente en huur	7.168	7.455
Overlopende acquisitiekosten	<u>23.465</u>	<u>26.718</u>
	<u>30.633</u>	<u>34.173</u>
	602.404	554.298

(..) de tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

PASSIVA

	<u>31-12-2007</u>	<u>31-12-2006</u>
EIGEN VERMOGEN ⁽⁵⁾		
Herwaarderingsreserve	4.127	3.176
Overige reserves	<u>272.123</u>	<u>247.756</u>
	276.250	250.932
TECHNISCHE VOORZIENINGEN ⁽⁶⁾		
Voor niet-verdiende premies en lopende risico's		
– bruto	50.940	52.688
– herverzekeringsdeel	<u>-</u>	<u>-</u>
	50.940	52.688
Voor levensverzekering		
– bruto	71.229	56.680
– herverzekeringsdeel	<u>-</u>	<u>-</u>
	71.229	56.680
Voor te betalen schaden/uitkeringen		
– bruto	133.915	126.967
– herverzekeringsdeel	<u>32</u>	<u>36</u>
	133.883	126.931
Overige technische voorzieningen		
– bruto	188	349
– herverzekeringsdeel	<u>-</u>	<u>-</u>
	188	349
	256.240	236.648
VOORZIENINGEN ⁽⁷⁾		
Voor pensioenen	40.802	38.107
Voor belastingen	9.025	13.169
Overige	<u>812</u>	<u>863</u>
	50.639	52.139
SCHULDEN ⁽⁸⁾		
Schulden uit directe verzekering	3.733	3.410
Schulden uit herverzekering	234	206
Overige schulden	<u>15.298</u>	<u>10.951</u>
	19.265	14.567
OVERLOPENDE PASSIVA ⁽⁹⁾		
	<u>10</u>	<u>12</u>
	602.404	554.298

(..) de tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

Geconsolideerde resultatenrekening (in duizenden euro's)

TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Verdiende premies eigen rekening⁽¹⁰⁾		
Brutopremies	136.025	134.778
Uitgaande herverzekeringspremies	<u>1.177</u>	<u>1.149</u>
	134.848	133.629
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's		
– bruto	-1.748	1.326
– aandeel herverzekeraars	<u>-</u>	<u>-</u>
	136.596	132.303
Opbrengst uit beleggingen⁽¹¹⁾	34.854	30.614
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	<u>8</u>	<u>203</u>
	171.458	163.120
Schaden eigen rekening⁽¹²⁾		
Schaden		
– bruto	68.112	65.675
– aandeel herverzekeraars	<u>46</u>	<u>13</u>
	68.066	65.662
Wijziging voorziening voor te betalen schaden		
– bruto	6.948	8.469
– aandeel herverzekeraars	<u>-4</u>	<u>-5</u>
	75.018	74.136
Wijziging overige technische voorzieningen eigen rekening	-161	47
Bedrijfskosten⁽¹⁴⁾	48.339	46.126
Beleggingslasten⁽¹⁵⁾	3.818	2.774
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	21.746	10.900
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen⁽¹⁶⁾	<u>4.476</u>	<u>8.921</u>
Resultaat technische rekening schadeverzekering⁽¹⁹⁾	18.222	20.216

(..) de tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

TECHNISCHE REKENING LEVENSVZERKERING

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Verdiende premies eigen rekening⁽¹⁰⁾		
Brutopremies	53.475	47.443
Uitgaande herverzekeringspremies	<u>746</u>	<u>643</u>
	52.729	46.800
Opbrengst uit beleggingen⁽¹¹⁾	10.367	3.981
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	<u>2</u>	<u>-</u>
	63.098	50.781
Overige technische baten eigen rekening	658	306
Uitkeringen eigen rekening⁽¹³⁾		
Uitkeringen		
– bruto	8.116	7.071
– aandeel herverzekerders	<u>575</u>	<u>290</u>
	7.541	6.781
Wijziging technische voorzieningen		
Voorziening voor levensverzekering		
– bruto	14.549	13.310
– aandeel herverzekerders	<u>-</u>	<u>-</u>
	14.549	13.310
Winstdeling en kortingen	345	225
Bedrijfskosten⁽¹⁴⁾	24.812	22.653
Beleggingslasten⁽¹⁵⁾	1.652	1.038
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	4.669	273
Overige technische lasten eigen rekening	11	-
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen⁽¹⁶⁾	<u>2.615</u>	<u>1.299</u>
Resultaat technische rekening levensverzekering	7.562	5.508

(..) de tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

Geconsolideerde resultatenrekening

NIET-TECHNISCHE REKENING

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Resultaat technische rekening schadeverzekering	18.222	20.216
Resultaat technische rekening levensverzekering	<u>7.562</u>	<u>5.508</u>
	25.784	25.724
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt van technische rekening		
Van technische rekening schadeverzekering	4.476	8.921
Van technische rekening levensverzekering	<u>2.615</u>	<u>1.299</u>
	7.091	10.220
Andere lasten ⁽¹⁷⁾	<u>-</u>	<u>29</u>
Resultaat voor belastingen	32.875	35.915
Belastingen ⁽¹⁸⁾	<u>7.557</u>	<u>8.735</u>
Resultaat na belastingen	25.318	27.180

(..) de tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (in duizenden euro's)

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat na belastingen	25.318	27.180
– afschrijving materiële vaste activa	846	1.335
– afschrijving overlopende acquisitiekosten	10.823	11.152
– afschrijving disagio vastrentende waarden	-2	-2
– mutatie latente vennootschapsbelasting	-4.144	-3.808
– niet-gerealiseerde resultaten op beleggingen	<u>26.405</u>	<u>10.970</u>
	<u>33.928</u>	<u>19.647</u>
	59.246	46.827
Toename technische voorzieningen	19.592	23.156
Toename voorzieningen	2.910	2.023
Overige mutaties	<u>-266</u>	<u>649</u>
	22.236	25.828
Toename (afname) vorderingen	-457	4.098
Afname (toename) lopende rente en huur	287	-694
Activering overlopende acquisitiekosten	-7.570	-7.594
Toename schulden	<u>4.698</u>	<u>1.615</u>
Toename werkkapitaal	<u>-3.042</u>	<u>-2.575</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	78.440	70.080
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
Investerings en aankopen	-607.047	-453.222
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen	<u>530.290</u>	<u>384.556</u>
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	<u>-76.757</u>	<u>-68.666</u>
Mutatie liquide middelen	1.683	1.414

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

ALGEMENE TOELICHTING

Algemeen

Deze jaarrekening is op 17 april 2008 door de directie van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. vrijgegeven voor publicatie. De algemene vergadering moet deze jaarrekening nog goedkeuren. Verwacht wordt dat de jaarrekening zonder wijzigingen zal worden goedgekeurd.

De in de jaarrekening genoemde bedragen luiden in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. Bij een aantal posten in de balans en resultatenrekening staat een genummerde verwijzing naar de overeenkomstig genummerde toelichtingen elders in de jaarrekening.

Grondslagen voor de consolidatie

In de consolidatie zijn betrokken de jaarrekeningen van:

Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. als houdstermaatschappij en haar 100% directe en indirecte deelnemingen te weten:

- Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.
- Klaverblad Levensverzekering N.V.
- Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V.
- Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V.
- Klaverblad Assurantiën B.V.

Alle maatschappijen zijn gevestigd te Zoetermeer.

Aangezien de financiële gegevens van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening is de enkelvoudige resultatenrekening opgesteld in overeenstemming met artikel 2:402 BW.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN DE ACTIVA EN PASSIVA EN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

De waardering van de activa en passiva geschiedt, voor zover niet afzonderlijk toegelicht, tegen nominale waarde.

Schattingswijzigingen

In 2007 zijn in de berekening van de technische voorzieningen voor levensverzekering de volgende schattingswijzigingen doorgevoerd.

Met ingang van 2007 is de voorziening verzekeringsverplichtingen van het individuele bedrijf berekend op basis van de sterftetafels GBM/GBV 2000-2005 (2006: GBM/GBV 1995-2000). Daarnaast is bij de berekening van de voorziening op een verbeterde wijze rekening gehouden met verschuldigde afsluitprovisie in verband met afgesloten overlijdensrisicoverzekeringen. Ten slotte is op een verbeterde wijze rekening gehouden met termijnbetaling. Deze schattingswijzigingen hebben per saldo geleid tot een verlaging van de voorziening met €3.262.000.

Beleggingen

Terreinen en gebouwen

De terreinen en gebouwen zijn gewaardeerd op actuele waarde. De landerijen zijn gewaardeerd op de getaxeerde verkoopwaarde bij onderhandse verkoop in verpachte staat. De gebouwen voor eigen gebruik zijn gewaardeerd op de getaxeerde onderhandse verkoopwaarde onder voortzetting van de lopende huurovereenkomst. De onroerende zaken in aanbouw worden opgenomen tegen de vervaardigingsprijs. De overige gebouwen zijn gewaardeerd op de getaxeerde verkoopwaarde bij onderhandse verkoop vrij van huur of de onderhandse verkoopwaarde onder voortzetting van de lopende huurovereenkomsten.

Taxatie van de terreinen en gebouwen geschiedt minimaal om de vijf jaar door onpartijdige deskundigen. Op de terreinen en gebouwen wordt niet afgeschreven. De in het verslagjaar gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten zijn direct in de resultatenrekening verwerkt. Voor ongerealiseerde waardemutaties van gebouwen en terreinen wordt, rekening houdend met latente belastingen, een herwaarderingsreserve aangehouden.

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

De beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen zijn vanwege het geringe belang tegen historische kostprijs gewaardeerd. De in het verslagjaar gerealiseerde resultaten zijn in de resultatenrekening verwerkt.

Aandelen en obligaties

De aandelen en obligaties zijn gewaardeerd op de beurskoers per balansdatum. De in het verslagjaar gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten (inclusief resultaten op vreemde valuta) zijn in de resultatenrekening verwerkt.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Onder de aandelen en obligaties zijn tevens opgenomen de valutatermijncontracten. Deze zijn gewaardeerd tegen actuele waarde. De in het verslagjaar gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten zijn direct in de resultatenrekening verantwoord.

Vorderingen uit hypothecaire leningen

Vorderingen uit hypothecaire leningen zijn nominaal gewaardeerd, rekening houdend met noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De nominale waarde is gelijk aan het verstrekte bedrag.

Vorderingen uit andere leningen

Vorderingen uit andere leningen zijn gewaardeerd tegen aflossingswaarde. Gerealiseerde resultaten zijn direct in de resultatenrekening verwerkt. Indien de aanschaffingswaarde hoger is dan de aflossingswaarde (agio) is het verschil direct ten laste van het resultaat gebracht. Bij een lagere aanschaffingswaarde is het verschil met de aflossingswaarde (disagio) gepassiveerd onder de overlopende passiva. Het disagio wordt naar rato van de resterende looptijd van de leningen ten gunste van het resultaat gebracht.

Overige activa

Materiële vaste activa

De waardering geschiedt tegen aanschaffingskosten onder aftrek van afschrijving. De afschrijving geschiedt lineair in vijf jaar (2006: drie tot vijf jaar). Investerings met een bedrag lager dan €535 worden volledig in het jaar van aanschaffing afgeschreven. Met restwaarde is geen rekening gehouden.

Overlopende activa

Overlopende acquisitiekosten

Dit betreft de geactiveerde provisiekosten van het levenbedrijf. Bij levensverzekeringen waarvoor periodiek premie wordt betaald, is het bedrag aan gegeven afsluitprovisie, zolang hiervoor voldoende ruimte bestaat, geactiveerd en afgeschreven ten laste van het resultaat.

Voor tijdelijke risicoverzekeringen vindt afschrijving plaats in vijf jaar en twee maanden. De afsluitprovisie voor uitvaartkostenverzekeringen wordt afgeschreven in tien jaar. Afsluitprovisie gegeven op uitvaartkostenverzekeringen die vanaf 2005 zijn gesloten, is met alle overige acquisitiekosten direct ten laste van het resultaat gebracht.

Technische voorzieningen

Voor niet-verdiende premies en lopende risico's

De voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's zijn post voor post bepaald. De in de voorziening opgenomen wiskundig vastgestelde voorziening (WVV) voor arbeidsongeschiktheids- en ziekengeldverzekeringen is vastgesteld met inachtneming van de door De Nederlandsche Bank voorgeschreven normen. De WVV voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen is vastgesteld volgens de methodiek die is geadviseerd door de Contactcommissie voor Arbeidsongeschiktheids-, Ziekte- en Ongevallenverzekeraars (KAZO), met als uitgangspunt de toen door de KAZO opgestelde grondslagen (KAZO 1990).

De catastrofevoorziening is bepaald met inachtneming van de door Klaverblad Verzekeringen vastgestelde regels voor dotatie en onttrekking.

Voor levensverzekering

De bij de bepaling van de voorziening verzekeringsverplichtingen van het individuele bedrijf gehanteerde grondslagen zijn in overeenstemming met de door De Nederlandsche Bank voorgeschreven prudente grondslagen. De voorziening is berekend volgens een brutomethode op basis van 3% rekenrente, rekeninghoudend met toekomstige kosten en met nulstelling van negatieve voorzieningen. Voor de aan de verstrekte hypothecaire geldleningen gekoppelde hypotheekverzekeringen is de rekenrente gerelateerd aan de voor de lening geldende rentevoet.

Voor te betalen schaden/uitkeringen

De voorziening voor te betalen schaden/uitkeringen is vastgesteld aan de hand van taxaties van nog af te handelen schaden. Hierbij is rekening gehouden met reeds plaatsgevonden, maar nog niet aangemelde schaden (IBNR) en verhaalbare schadebedragen.

De voorziening voor te betalen schaden is inclusief een voorziening voor interne schadeafwikkelingskosten voor de lopende schadegevallen. De voorziening voor schadeafwikkelingskosten is gesteld op 2,74% van de ultimo verslagjaar openstaande voorziening voor te betalen schaden eigen tekening.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

De in de voorziening voor te betalen schaden/uitkeringen begrepen voorziening voor langlopende periodieke uitkeringen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (VPU na-eerstejaarsrisico) is vastgesteld volgens KAZO 1990 grondslagen. De voorziening voor periodieke uitkeringen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen is voor wat betreft het eerstejaarsrisico op dossierniveau geschat.

Overige technische voorzieningen

Onder de overige technische voorzieningen zijn de winstuitkeringen voor assurantieadviseurs opgenomen. Deze winstdeling wordt benaderd op basis van de winstdelingsregeling. De exacte vaststelling en de afrekening van de winstdeling vinden in het volgende verslagjaar plaats.

Voorzieningen

Voor pensioenen

Aan de werknemers van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. zijn pensioenaanspraken toegezegd. De pensioenregeling kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling. De voorziening is gelijk aan de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken, onder aftrek van de reële waarde van de fondsbeleggingen die aanwezig zijn bij Delta Lloyd Levensverzekering N.V. Hierbij is rekening gehouden met de nog niet verwerkte actuariële winsten en verliezen en de nog niet verantwoorde pensioenlasten over verstreken dienstjaren. De berekening vindt plaats overeenkomstig de 'Projected Unit Credit Methode'. De gehanteerde disconteringsfactor komt overeen met een marktrente voor bedrijfsobligaties per 31 december 2007, met een correctie voor de liquiditeit van de desbetreffende obligaties.

De cumulatieve, nog niet in de resultatenrekening verwerkte actuariële winsten en verliezen, voor zover deze groter zijn dan het hoogste bedrag van 10% van de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken en 10% van de reële waarde van de fondsbeleggingen, worden ten gunste of ten laste van het resultaat van de volgende boekjaren gebracht.

Voor belastingen

Voor in de toekomst te betalen belastingen uit hoofde van tijdelijke verschillen tussen commerciële en fiscale waarderingen is een voorziening getroffen ter grootte van de som van deze verschillen vermenigvuldigd met het daarvoor geldende belastingtarief, rekening houdend met de fiscale egalisatiereserve.

Bedrijfskosten

Bedrijfskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vennootschapsbelasting is berekend tegen het geldende tarief over het resultaat voor belastingen van het verslagjaar, rekening houdend met tijdelijke en permanente verschillen tussen de winstbepaling volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening.

Toelichting op de geconsolideerde balans

---

1 Beleggingen

1.1 Terreinen en gebouwen

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	23.680	22.693
Overige terreinen en gebouwen		
– gebouwen	33.397	22.614
– landerijen	<u>7.333</u>	<u>4.225</u>
	64.410	49.532

De aanschaffingswaarde van de terreinen en gebouwen per 31 december 2007 bedraagt €60.867.000 (31 december 2006: €44.855.000).

Het verloop is als volgt:	<u>Terreinen en gebouwen</u>	<u>Overige terreinen en gebouwen</u>	
	<u>voor eigen gebruik</u>	<u>gebouwen</u>	<u>landerijen</u>
Stand per 1 januari	22.693	22.614	4.225
Aankopen	-	12.904	3.108
Verkopen	-	-	-
Herwaardering	<u>987</u>	<u>-2.121</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	23.680	33.397	7.333

1.2 Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Dit betreffen minderheidsdeelnemingen in:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
CED Holding B.V.	11	11
Verzekeraarshulpdienst B.V.	<u>-</u>	<u>90</u>
	11	101

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	101	101
Verkopen	<u>90</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	11	101

1.3 Overige financiële beleggingen

1.3.1 Aandelen

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	154.501	128.009
Aankopen	270.485	228.233
Verkopen	227.485	201.224
Herwaardering	<u>-22.343</u>	<u>-517</u>
Stand per 31 december	175.158	154.501

De kostprijs van de aandelen per 31 december 2007 is €173.695.000 (31 december 2006: €130.685.000).

1.3.2 Obligaties

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	234.473	208.426
Aankopen	310.000	199.837
Verkopen/aflossingen	290.089	167.951
Herwaardering	<u>-2.928</u>	<u>-5.839</u>
Stand per 31 december	251.456	234.473

De kostprijs van de obligaties per 31 december 2007 is €257.116.000 (31 december 2006: €237.206.000).

1.3.3 Vorderingen uit hypothecaire leningen

De vorderingen uit hypothecaire leningen betreffen aan personeel, assurantieadviseurs en derden verstrekte leningen, waarvoor als zekerheid het zakelijk recht van hypotheek is gevestigd op in Nederland gelegen onderpanden.

In 2007 vonden er geen executoriale verkopen plaats. In het verslagjaar is, evenals in 2006, geen voorziening opgenomen in verband met mogelijke oninbaarheid van leningen.

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	31.821	24.094
Verstrekkingsen	9.703	11.517
Aflossingen	<u>5.389</u>	<u>3.790</u>
Stand per 31 december	36.135	31.821

Toelichting op de geconsolideerde balans

De actuele waarde van de hypotheke per 31 december 2007 bedraagt €30.818.000 (31 december 2006: €29.178.000). De boekwaarde is niet verminderd omdat de hypotheke worden aangehouden tot aflossingsdatum.

1.3.4 Vorderingen uit andere leningen

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	29.488	34.259
Aankopen en verstrekkingen	47	50
Verkopen en aflossingen	<u>3.591</u>	<u>4.821</u>
Stand per 31 december	25.944	29.488

De actuele waarde van de vorderingen uit andere leningen per 31 december 2007 bedraagt €27.678.000 (31 december 2006: €31.606.000). De kostprijs van de vorderingen uit andere leningen bedraagt per 31 december 2007 €26.341.000 (31 december 2006: €29.928.000).

2 Vorderingen

Deze post bevat voornamelijk vorderingen met een looptijd korter dan een jaar. Op de vorderingen uit directe verzekering is een voorziening voor dubieuze vorderingen op de met Klaverblad Verzekeringen samenwerkende assurantieadviseurs in mindering gebracht. Verliezen wegens oninbaarheid zijn ten laste van de voorziening gebracht.

De samenstelling van de overige vorderingen is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Andere financiële beleggingen	2.082	1.915
Beleggingsdebiteuren	82	90
Betaalde waarborgsommen	50	48
Overige vooruitbetaalde kosten en vorderingen	<u>543</u>	<u>711</u>
	2.757	2.764

De onder vorderingen opgenomen andere financiële beleggingen betreft aan medewerkers en zakelijke relaties verstrekte leningen.

3 Overige activa

3.1 Materiële vaste activa

Onder de materiële vaste activa zijn opgenomen de aanschaffingen van informatieverwerkende apparatuur, kantoormachines, -inventaris en -interieur, telecommunicatieapparatuur en bedrijfsauto's.

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	3.472	3.982
Aanschaffingen (per saldo)	654	825
Afschrijvingen verslagjaar (per saldo)	<u>846</u>	<u>1.335</u>
Stand per 31 december	3.280	3.472

4 Overlopende activa

4.1 Overlopende acquisitiekosten

De afschrijving en provisielast zijn in de resultatenrekening verantwoord onder de bedrijfskosten.

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Saldo per 1 januari	26.718	30.276
Activering gegeven afsluitprovisie	7.570	7.594
Afschrijving afsluitprovisie	<u>10.823</u>	<u>11.152</u>
Saldo per 31 december	23.465	26.718

5 Eigen vermogen

5.1 Solvabiliteit

Verzekeringsondernemingen moeten op grond van wettelijke bepalingen voldoen aan solvabiliteitseisen. Dit betekent dat er voor de verzekeringsondernemingen binnen de groep minimumeisen worden gesteld aan de omvang van het eigen vermogen.

De vereiste solvabiliteit is berekend volgens de wettelijke voorschriften. De door Klaverblad Verzekeringen noodzakelijk geachte solvabiliteit, die dit verslagjaar voor het eerst wordt gerapporteerd, is voor alle maatschappijen bepaald op 200% van de vereiste solvabiliteit.

De solvabiliteit is als volgt:	<u>Vereist</u>		<u>Aanwezig</u>	
	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A.	9.474	8.227	235.398	212.687
Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.	15.285	15.854	187.065	167.592
Klaverblad Levensverzekering N.V.	25.567	22.391	74.824	67.996

Toelichting op de geconsolideerde balans

Ten aanzien van Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V. en Klaverblad Levensverzekering N.V. is ruim de helft van de noodzakelijk geachte solvabiliteit nodig in verband met het beleggingsrisico. Een kleiner gedeelte heeft betrekking op het verzekeringstechnisch risico. Ten aanzien van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. is deze verhouding omgekeerd, hoofdzakelijk vanwege de zeer beperkte hoeveelheid beleggingen in aandelen. Het operationeel risico is voor de drie maatschappijen zeer gering.

5.2 Overzicht van het totaalresultaat

Er hebben geen mutaties rechtstreeks in het eigen vermogen plaatsgevonden, zodat het totaalresultaat gelijk is aan het geconsolideerde resultaat na belastingen.

6 Technische voorzieningen

6.1 Voor niet-verdiende premies en lopende risico's

De samenstelling is als volgt:

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Ongevallen en ziekte	26.958	25.309
Motorrijtuigen WA	5.394	5.547
Motorrijtuigen overig	4.370	4.366
Brand	7.460	7.687
Overige schadebranches	1.995	2.017
Catastrofevoorziening	<u>4.763</u>	<u>7.762</u>
	50.940	52.688

6.1.1 Catastrofevoorziening

Klaverblad vormt een catastrofevoorziening voor schades die een onevenredig effect hebben op het resultaat van het verslagjaar. De hoogte van het catastrofeschadebedrag bij overschrijding waarvan een beroep op de voorziening wordt gedaan, bedraagt in 2007 €2.000.000 en is met ingang van 2008 verhoogd naar €2.500.000. De maximale hoogte van de voorziening bedraagt in 2007 €8.000.000 en is in 2008 in verband met de aanpassing van het herverzekeringsprogramma verlaagd naar €5.000.000. In 2007 is aan de catastrofevoorziening op basis van bespaarde herverzekeringspremies voor toekomstige catastrofes een bedrag van €907.000 gedoteerd. De onttrekking in 2007 is het gevolg van de storm die in januari 2007 over Nederland trok.

De toevoegingen en onttrekkingen zijn in de resultatenrekening opgenomen onder de wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's.

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	7.762	6.854
Toevoegingen	907	908
Onttrekkingen	<u>3.906</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	4.763	7.762

6.2 Voor te betalen schaden/uitkeringen

De samenstelling is als volgt:	<u>Bruto</u>	<u>Herverzekering</u>	<u>Eigen rekening 2007</u>	<u>Eigen rekening 2006</u>
Ongevallen en ziekte	48.249	32	48.217	46.610
Motorrijtuigen WA	60.302	-	60.302	56.250
Motorrijtuigen overig	1.002	-	1.002	846
Brand	6.278	-	6.278	4.646
Overige schadebranches	<u>14.513</u>	<u>-</u>	<u>14.513</u>	<u>15.199</u>
	130.344	32	130.312	123.551
Schadeafwikkelingskosten			<u>3.571</u>	<u>3.380</u>
			133.883	126.931

6.2.1 Ongevallen en ziekte

De voorziening voor langlopende periodieke uitkeringen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (VPU na-eerstejaarsrisico) is berekend op basis van 3% rekenrente.

De voorziening voor periodieke uitkeringen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen is, voor wat betreft het eerstejaarsrisico, conform KAZO 1990 op dossierniveau geschat.

6.2.2 Schade-afwikkelingskosten

De voorziening voor schadeafwikkelingskosten is gesteld op 2,74% (2006: 2,74%) van de ultimo verslagjaar openstaande voorziening voor te betalen schaden eigen tekening. De toevoeging aan deze voorziening bedraagt dit verslagjaar €191.000 (2006: €226.000). Dit bedrag is in de resultatenrekening verantwoord onder de wijziging voorziening voor te betalen schaden.

6.3 Toereikendheidstoets

Op grond van het Besluit prudentiële regels Wft dient jaarlijks een toets te worden uitgevoerd naar de toereikendheid van de balanswaarde van de voorzieningen. Ten aanzien van levensverzekeringen is de toetsvoorziening bepaald als een benadering van de marktwaarde van de verplichtingen, rekening houdend met niet-verdiende provisie. De marktwaarde is vastgesteld door de verwachte toekomstige kasstromen te disconteren op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur waarbij rekening is gehouden met de waarde van toekomstige winstdeling en onzekerheidsmarges. De kasstromen zijn bepaald op basis van sterftetafel GBM/GBV 2000-2005, rekening houdend met te verwachten kosten. Een vergelijkbare berekening heeft plaatsgevonden ten aanzien van de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. Voor de schadeverzekeringen heeft Klaverblad Verzekeringen de toereikendheidstoets kwalitatief uitgevoerd op basis van schade-uitloop.

Op basis van de uitkomsten van de toets concludeert Klaverblad Verzekeringen dat de voorzieningen ruimschoots toereikend zijn. In het onderstaande overzicht zijn de balansvoorziening en de toetsvoorziening van het individuele levenbedrijf weergegeven.

	<u>2007</u>
Balansvoorziening	47.648
Toetsvoorziening	<u>21.789</u>
Overschot	25.859

6.4 Winstdeling

Een aantal verzekeringen van het levenbedrijf is winstdelend. In alle gevallen draagt Klaverblad Verzekeringen het beleggingsrisico. In 2007 is uit hoofde van winstdeling € 345.000 (2006: €225.000) toegevoegd aan de technische voorzieningen.

6.5 Onverdiende premie levenbedrijf

De technische voorzieningen voor levensverzekering zijn inclusief een voorziening voor onverdiende premie van €4.112.000 (2006: €3.904.000).

---

7 Voorzieningen

7.1 Voor pensioenen

De belangrijkste actuariële uitgangspunten zijn:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Disconteringsvoet	4,9%	4,3%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	3,0%	3,0%
Verwachte salaristijgingen	2,8%	2,8%
Verwachte indexeringen van pensioenen voor actieve deelnemers	2,8%	2,8%
Verwachte indexeringen van pensioenen voor overige deelnemers	2,0%	2,1%

De specificatie van de balanspositie is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Contante waarde toekomstige pensioenaanspraken	35.629	37.373
Reële waarde fondsbeleggingen	-3.098	-3.289
Nog niet in het resultaat verwerkte actuariële resultaten	<u>8.271</u>	<u>4.023</u>
Stand per 31 december	40.802	38.107

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	38.107	35.260
Toegerekende pensioenlasten uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling	3.150	3.262
Betaalde pensioenuitkeringen	<u>-455</u>	<u>-415</u>
Stand per 31 december	40.802	38.107

De specificatie van de pensioenlast is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Toename contante waarde pensioenaanspraken	1.740	1.845
Interest	1.523	1.519
Opbrengst fondsbeleggingen	-97	-102
Amortisatie actuariële resultaten	<u>-16</u>	<u>-</u>
	3.150	3.262

7.2 Voor belastingen

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	13.169	17.207
Vrijval ten gunste van het eigen vermogen	-	230
Vrijval ten gunste van de resultatenrekening, per saldo	<u>4.144</u>	<u>3.808</u>
Stand per 31 december	9.025	13.169

Toelichting op de geconsolideerde balans

7.3 Overige

De samenstelling van de overige voorzieningen is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Voorziening aanvullingsregeling cao	679	730
Pensioenaanspraken oud werknemers	90	90
Overige	<u>43</u>	<u>43</u>
	812	863

Het verloop van de overige voorzieningen is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	863	1.053
Onttrekkingen (per saldo)	<u>51</u>	<u>190</u>
Stand per 31 december	812	863

7.3.1 Voorziening aanvullingsregeling cao

Eind 2005 is met terugwerkende kracht de cao voor het Verzekeringsbedrijf juni 2004 - mei 2007 van kracht geworden. Hierin is bepaald dat de pensioenrichtleeftijd, behalve voor werknemers die geboren zijn voor 1950, wordt verhoogd naar 65 jaar.

Voor een bepaalde groep werknemers is in de pensioenregeling een zogenaamde aanvullingsregeling opgenomen die onder meer inhoudt dat de betreffende werknemer, voor de periode van de voor hem geldende pensioenrichtleeftijd tot aan 65 jaar, een aanvulling op het pensioen verkrijgt. Dit betekent dat uitsluitend voor de werknemers geboren voor 1950 en waarvoor reeds een aanvullingsregeling bestond nog een voorziening behoeft te worden aangehouden.

7.3.2 Pensioenaanspraken oud werknemers

Dit betreft de voorziening ten behoeve van het mogelijk met terugwerkende kracht alsnog opnemen van pensioenaanspraken van vrouwelijke en/of deeltijd werknemers die in het verleden niet ondergebracht zijn in de pensioenregeling van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. De voorziening is gevormd in het kader van de Europese richtlijn tot gelijke behandeling van mannen en vrouwen.

---

8 Schulden

8.1 Overige schulden

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Belastingen naar winst	3.666	1.035
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	1.077	1.064
Winstdelingsrechten medewerkers	2.480	2.131
Transitorische posten en diverse schulden	<u>8.075</u>	<u>6.721</u>
	15.298	10.951

Van het totale bedrag aan schulden van €19.265.000 is €15.998.000 (2006: €11.635.000) binnen een jaar verschuldigd. Alle schulden hebben een looptijd die korter is dan vijf jaar.

9 Overlopende passiva

De overlopende passiva bevatten het nog niet geamortiseerde disagio op andere leningen van €10.000 (2006: €12.000).

Toelichting op de geconsolideerde balans

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Beleggingen

Per 31 december 2007 bestaan contractuele verplichtingen jegens diverse bouwondernemingen voortvloeiend uit de nieuwbouw van een kantoorgebouw te Zoetermeer ter grootte van €6.828.000.

Het bedrag aan geaccepteerde hypotheekoffertes ten aanzien waarvan de hypotheekaktes eerst in 2008 zullen worden gepasseerd, bedraagt per 31 december 2007 €1.630.000 (31 december 2006: €1.463.000). Het in depot gehouden bedrag inzake reeds gepasseerde hypotheekaktes op nieuwbouwwoningen bedraagt per 31 december 2007 €350.000 (31 december 2006: 1.080.000).

Lopende bankgaranties

De som van in 2008 aflopende bankgaranties bedraagt €82.000 (in 2007 aflopende bankgaranties: €109.000).

Herverzekering

Uit hoofde van het deelnemen in de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. bestaat er voor de Klaverbladmaatschappijen gezamenlijk een voorwaardelijke verplichting tot het uitkeren van terreurschaden voor een bedrag van maximaal €1.084.000. Er heeft zich in dit verslagjaar geen terreurschade voorgedaan.

Operationele leasing

De verplichtingen uit hoofde van autoleasing bedragen in totaal €318.000. Hiervan vervalt na één jaar €235.000 en na vijf jaar nihil. De in 2007 ten laste van het resultaat verwerkte leasekosten bedragen €575.000.

Overige

De voor Klaverblad Levensverzekering N.V. bestaande garantstelling uit hoofde van de zogenaamde opvangregeling voor levensverzekeraars bedraagt €640.000 (op basis van het marktaandeel ultimo 2006).

INTERCOMPANY-TRANSACTIES

Tussen de groepsmaatschappijen van Klaverblad Verzekeringen vinden de volgende intercompany-transacties plaats:

Huisvesting

De verzekeringsmaatschappijen huren de bedrijfsruimte te Zoetermeer van Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V. en betalen hiervoor marktconforme huren. De huurbaten zijn in de jaarrekening verwerkt als beleggingsopbrengsten. De huurkosten zijn verwerkt als bedrijfskosten.

Pensioenen

Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. heeft de pensioenverplichtingen ondergebracht bij Klaverblad Levensverzekering N.V.

Financiering

De verzekeringsmaatschappijen binnen de groep hebben leningen verstrekt aan Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V., Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. en Klaverblad Assurantiën B.V.

BEHEERSING VAN RISICO'S

Verzekeringsrisico algemeen

Het sluiten van verzekeringen is de kernactiviteit van Klaverblad Verzekeringen. Een gesloten verzekering die past binnen de door Klaverblad Verzekeringen gehanteerde normen, zou dus als zodanig geen onaanvaardbaar risico kunnen opleveren. Toch kunnen in het kader van de verzekeringsactiviteiten ongewenste en zelfs onaanvaardbare risico's ontstaan.

Het verzekeringsrisico dat Klaverblad Verzekeringen loopt is inherent aan het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf. Bij schadeverzekeringen betreft dit met name het risico dat de schadefrequentie en de grootte van de schade per geval nadelig afwijken van de verwachtingen vooraf. Bij levensverzekeringen gaat het vooral om het risico dat de feitelijke sterfte nadelig afwijkt van de verwachte sterfte en dat de levensverwachting in de toekomst nadelig wijzigt.

Schadeverzekeringen

Algemeen

Het schadebedrijf van Klaverblad Verzekeringen is uitsluitend actief op het gebied van standaard schadeverzekeringen en medische verzekeringen. Klaverblad Verzekeringen richt zich op verzekeringen voor particulieren en ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. Klaverblad Verzekeringen sluit geen ziektekostenverzekeringen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Acceptatie

Bij het aangaan van schadeverzekeringen bestaat het risico van het accepteren van verzekeringen op basis van gebrekkige acceptatieregels of het accepteren van verzekeringen in strijd met acceptatieregels.

Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door het opstellen van duidelijke acceptatieregels en het hanteren van controlemechanismen. De acceptatieregels op het gebied van schadeverzekeringen en medische verzekeringen zijn in een periode van vele jaren ontwikkeld en verfijnd. De bestaande portefeuille is op basis daarvan tot stand gekomen. De kans dat het bestaande stelsel van tarieven, acceptatierichtlijnen en controlemechanismen op belangrijke punten tekortkomingen bevat en dat hieruit onaanvaardbare risico's voortvloeien, moet als verwaarloosbaar worden beschouwd.

Herverzekering

Klaverblad Verzekeringen heeft het catastroferisico herverzekerd op basis van een analyse van de verwachte schade als gevolg van een zware storm. Daarnaast heeft Klaverblad Verzekeringen een Excess of Loss-contract afgesloten in verband met motorrijtuigenaansprakelijkheid.

Klaverblad Verzekeringen sluit, indien nodig, herverzekeringen voor grotere brandrisico's. Hiervoor is een facultatief-obligatoir contract afgesloten. Het eigen behoud dat gehanteerd wordt is afhankelijk van het soort risico.

Concentratierisico

De verzekerde risico's van de schadeportefeuille zijn nagenoeg volledig gelegen in Nederland. Binnen Nederland kent de portefeuille een goede geografische spreiding. Concentratie van verzekeringsrisico's komt binnen de branche Brand voor, waarbij het stormrisico een belangrijke rol speelt.

Levensverzekeringen

Algemeen

De levensverzekeringsportefeuille van Klaverblad Verzekeringen bestaat uit individuele en collectieve verzekeringen. De individuele portefeuille bevat voornamelijk tijdelijke en levenslange overlijdensrisicoverzekeringen. De collectieve portefeuille bevat alleen de pensioenverzekering ten behoeve van het personeel van Klaverblad Verzekeringen.

Klaverblad Verzekeringen sluit voornamelijk verzekeringen af die recht geven op een uitkering bij overlijden. De stijgende levensverwachting van de Nederlandse bevolking zal naar verwachting een overwegend positieve bijdrage aan de resultaten leveren.

Acceptatie

Wat voor schadeverzekeringen geldt, is ook op levensverzekeringen van toepassing: de kans op tekortschietende acceptatieregels is zeer klein. Bovendien worden tarieven berekend met behulp van algemeen aanvaarde technieken en statistische gegevens en voor elk nieuw tarief vindt profit-testing op actuariële basis plaats.

Herverzekering

Voor overlijdensrisicoverzekeringen met een risicokapitaal dat een bepaald bedrag overtreft is een herverzekeringscontract afgesloten.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat bedrijfsprocessen niet ongestoord kunnen verlopen als gevolg van handelen of nalaten van medewerkers van Klaverblad Verzekeringen of van derden, dan wel door toevallige gebeurtenissen of omstandigheden.

Ter beperking van dit risico hanteert Klaverblad Verzekeringen een uitgebreid stelsel van interne regels en controles.

Beleggingsrisico

Algemeen

Klaverblad Verzekeringen heeft als institutionele belegger voortdurend te maken met risico's die de financiële markten nadelig beïnvloeden. De belangrijkste beheersingsmaatregel in dit kader is het blijvend aanhouden van een zeer fors eigen vermogen. Daarnaast heeft Klaverblad Verzekeringen er bewust voor gekozen het aantal categorieën waarin wordt belegd te beperken en afgeleide financiële instrumenten en gestructureerde producten te mijden.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de waarde van aandelen en onroerende zaken afneemt als gevolg van wijzigende marktomstandigheden. Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door het aanbrengen van spreiding in de beleggingsportefeuilles. Daarnaast stelt de zeer sterke vermogenspositie van Klaverblad Verzekeringen haar in staat om de mogelijkheid van fluctuatie in de waarde te accepteren.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van obligaties en overige leningen afneemt als gevolg van een wijziging van de marktrente. Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door niet te investeren in leningen met een lange resterende looptijd en door leningen aan te houden tot de aflosdatum. Vanwege de zeer sterke vermogenspositie acht Klaverblad Verzekeringen het niet noodzakelijk aanvullende maatregelen te treffen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat de tegenpartij niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Ten aanzien van de vastrentende waarden beheerst Klaverblad Verzekeringen dit risico door uitsluitend te investeren in obligaties en andere leningen uitgegeven door instellingen met een hoge tot zeer hoge kredietwaardigheid. Ten aanzien van de hypotheekportefeuille is dit risico afgedekt door hypothecaire zekerheden op courante onroerende zaken in Nederland.

Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen afneemt als gevolg van wijzigende valutakoersen. Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door slechts een klein deel van de aandelenportefeuille te beleggen in effecten die noteren in vreemde valuta. Het betreft hierbij aandelen van voornamelijk Britse en Zwitserse ondernemingen. Alle overige beleggingen bevatten geen direct valutarisico.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Klaverblad Verzekeringen door gebrek aan liquide middelen niet in staat is om op korte termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door het nauwlettend volgen van inkomende en uitgaande kasstromen en door het opstellen van korte en lange termijn liquiditeitsplanningen. Daarnaast beschikt Klaverblad Verzekeringen indien nodig over een ruime kredietfaciliteit.

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

10 Verdiende premies eigen rekening

Onder brutopremies van het schadebedrijf, die nagenoeg geheel vanuit Nederland zijn behaald, zijn tevens de aan de verzekeringnemers doorberekende premieopslagen en bijkomende kosten opgenomen. Deze opslagen en kosten bedragen €708.000 (2006: €761.000).

De samenstelling van de brutopremies van het levenbedrijf is als volgt:

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
– periodieke premies	52.127	45.875
– premies ineens	<u>1.348</u>	<u>1.568</u>
	53.475	47.443

11 Opbrengst uit beleggingen

De samenstelling is als volgt:

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Opbrengsten uit deelnemingen	5	5

Opbrengsten uit andere beleggingen

– terreinen en gebouwen eigen gebruik	1.582	1.510
– overige terreinen en gebouwen	304	345
– overige beleggingen	<u>18.285</u>	<u>16.337</u>
	<u>20.171</u>	<u>18.192</u>
Directe opbrengsten uit beleggingen	20.176	18.197

Gerealiseerde winst op beleggingen	<u>25.045</u>	<u>16.398</u>
	45.221	34.595

De opbrengsten zijn als volgt toe te rekenen:

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Technische rekening schade	17.826	14.656
Technische rekening leven	3.952	2.044
Niet-technische rekening	<u>23.443</u>	<u>17.895</u>
	45.221	34.595

De samenstelling van de resultaten op beleggingen is als volgt:

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Directe beleggingsopbrengsten	20.176	18.197
Gerealiseerde resultaten op beleggingen	20.498	13.546
Niet-gerealiseerde resultaten op beleggingen	<u>-26.405</u>	<u>-10.970</u>
	14.269	20.773

Beleggingsrendement (in procenten)	2,72	4,19
------------------------------------	------	------

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

12 Schaden eigen rekening

12.1 Schaden bruto

De bruto schaden betreffen de in het verslagjaar uitbetaalde schadebedragen ad €62.721.000 (2006: €59.437.000). Hieronder zijn tevens opgenomen de interne schadebehandelingskosten van het schadebedrijf. Deze bedragen voor 2007 €5.391.000 (2006: €6.238.000).

12.2 Wijziging voorziening voor te betalen schaden (bruto)

De samenstelling is als volgt:

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Voorziening schaden eigen tekening	6.974	8.255
Voorziening schaden pooltekening	<u>-217</u>	<u>-12</u>
	6.757	8.243
Voorziening schadeafwikkelingskosten	<u>191</u>	<u>226</u>
	6.948	8.469

12.3 Uitloopresultaat

	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>Oude jaren</u>	<u>Totaal</u>
Ongevallen en ziekte	4.896	5.035	1.418	307	11.656
Motorrijtuigen WA	3.704	1.731	-319	-2.625	2.491
Motorrijtuigen overig	303	-1	-	3	305
Brand	-304	80	23	18	-183
Algemene aansprakelijkheid	1.361	559	360	174	2.454
Overige	-521	-154	-93	-67	-835

De uitloopwinsten in de branche Ongevallen en ziekte worden veroorzaakt door de reservering voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen volgens KAZO kansen. Het feitelijke verloop van de voorziening is aanzienlijk gunstiger dan op basis van deze kansen wordt ingeschat. De uitloopwinsten treden hoofdzakelijk op in de eerste drie uitloopjaren.

In de branche Motorrijtuigen WA wordt de positieve uitloop, die met name in de eerste twee uitloopjaren optreedt, veroorzaakt door de snelle afwikkeling van relatief eenvoudige letselschades en de vrijval van de IBNR. In latere uitloopjaren komt negatieve uitloop voor doordat langlopende letselschades zich slechter ontwikkelen dan vooraf is ingeschat.

In de branche Aansprakelijkheid wordt de positieve uitloop in het eerste uitloopjaar eveneens voor een groot deel veroorzaakt door de vrijval van de IBNR-voorziening. In tegenstelling tot de branche Motorrijtuigen WA komt negatieve uitloop in latere uitloopjaren in deze branche niet voor.

---

13 Uitkeringen eigen rekening

De samenstelling van de uitkeringen eigen rekening van het levenbedrijf

is als volgt:

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Uitkeringen		
– bij expiratie	37	99
– bij overlijden	6.742	6.177
Afkopen	<u>681</u>	<u>471</u>
	7.460	6.747
Interne behandelingskosten	<u>81</u>	<u>34</u>
	7.541	6.781

14 Bedrijfskosten

De samenstelling is als volgt:

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Acquisitiekosten	57.459	55.198
Wijziging overlopende acquisitiekosten	3.253	3.558
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen op bedrijfsmiddelen	12.623	10.235
Provisie ontvangen van herverzekeraars	<u>-184</u>	<u>-212</u>
	73.151	68.779

De toerekening van de bedrijfskosten aan

	<u>Schadeverzekering</u>		<u>Levensverzekering</u>	
de technische rekeningen is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Acquisitiekosten	38.187	37.845	19.272	17.353
Wijziging overlopende acquisitiekosten	-	-	3.253	3.558
Beheers- en personeelskosten en afschrijvingen op bedrijfsmiddelen	10.163	8.294	2.460	1.941
Provisie ontvangen van herverzekeraars	<u>-11</u>	<u>-13</u>	<u>-173</u>	<u>-199</u>
	48.339	46.126	24.812	22.653

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

14.1 Personeelskosten

De samenstelling van de personeelskosten is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Salarissen	13.290	12.920
Winstdeling	2.475	2.128
Premies sociale verzekering	1.211	1.036
Pensioenlasten	3.626	3.542
Overige kosten	<u>1.253</u>	<u>1.195</u>
	21.855	20.821

Het gemiddeld aantal personeelsleden (fte) in 2007 in dienst bedraagt 345 (2006: 341). De totale loonsom, inclusief premies sociale verzekering en pensioenlasten, bedraagt over 2007 €20.602.000 (2006: €19.626.000). De overige kosten bestaan uit doorberekende schadekosten van negatief € 2.445.000 en overige personeelskosten van €3.698.000 (2006: negatief €2.737.000 respectievelijk positief €3.932.000).

14.2 Bezoldiging directie

De samenstelling van de bezoldiging directie is als volgt:	<u>2007</u>
Periodiek betaalde beloningen	516
Winstdeling en bonusbetalingen	137
Beloningen betaalbaar op termijn	<u>183</u>
	836

Het maandsalaris bedroeg per 31 december 2007 voor de voorzitter van de directie €12.734 (2006: €12.364) en voor de leden van de directie €10.612 (2006: €10.303).

De schuldrest van de aan de bestuurders verstrekte hypothecaire leningen bedroeg ultimo 2007 €601.258. De gemiddelde rentevoet bedroeg 3,2%. In 2007 is niet afgelost.

14.3 Bezoldiging commissarissen

De beloning bedroeg per 31 december 2007 op jaarbasis voor de voorzitter €19.000, voor de plaatsvervangend voorzitter €16.000 en voor de leden van de raad van commissarissen €15.000. De onkostenvergoeding bedroeg voor elk lid van de raad van commissarissen €375 per jaar. De bedragen zijn niet gewijzigd ten opzichte van 2006.

---

15 Beleggingslasten

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Kosten beheer van beleggingen	762	840
Rentelasten	161	120
Gerealiseerd verlies op beleggingen	<u>4.547</u>	<u>2.852</u>
	5.470	3.812

16 Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen

De opbrengst uit beleggingen, de niet-gerealiseerde winsten en verliezen op beleggingen en de beleggingslasten zijn aan de technische en niet-technische rekening toegerekend op basis van de verhouding tussen het gemiddelde eigen vermogen en de gemiddelde technische voorzieningen.

17 Andere lasten

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Onderzoekskosten met betrekking tot renovatie/sloop beleggingspanden	-	29

18 Belastingen

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Direct verschuldigde vennootschapsbelasting	11.701	12.940
Correctie vennootschapsbelasting oude jaren	-	-272
Overige	-	-125
Mutatie latente vennootschapsbelasting ten gunste van het resultaat	<u>-4.144</u>	<u>-3.808</u>
	7.557	8.735

Bij de bepaling van de vennootschapsbelasting is uitgegaan van het geldende belastingregime.

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

De aansluiting tussen het wettelijke en het effectieve belastingpercentage

is als volgt:

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Resultaat voor belastingen	32.875	35.915
Wettelijk belastingpercentage	25,5	29,6
Wettelijk belastingbedrag	8.382	10.631
Verschillen fiscaal/commercieel	<u>-825</u>	<u>-1.896</u>
Effectief belastingbedrag	7.557	8.735
Effectief belastingpercentage	23,0	24,3

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

19 Specificatie brancheresultaten schadebedrijf

2007

	<u>Motorrijtuigen WA</u>	<u>Motorrijtuigen overig</u>	<u>Brand</u>	<u>Aansprakelijkheid</u>
Geboekte premies	24.975	19.061	33.938	7.607
Verdiende premies	25.117	19.291	36.960	7.652
Beleggingsresultaten	1.804	125	396	414
Schaden	21.672	12.211	21.679	3.707
Bedrijfskosten	8.342	6.159	16.029	2.895
Herverzekeringbaten en -lasten	-264	-12	-814	-5
Overige technische baten en lasten	-	-	-	-
Technisch resultaat	-3.357	1.034	-1.166	1.459

2006

	<u>Motorrijtuigen WA</u>	<u>Motorrijtuigen overig</u>	<u>Brand</u>	<u>Aansprakelijkheid</u>
Geboekte premies	27.055	19.776	33.395	7.419
Verdiende premies	27.738	20.181	32.690	7.409
Beleggingsresultaten	3.220	246	120	604
Schaden	23.329	12.056	15.400	5.571
Bedrijfskosten	7.903	5.468	15.895	2.742
Herverzekeringbaten en -lasten	-265	-12	-821	-4
Overige technische baten en lasten	-	-	-	-
Technisch resultaat	-539	2.891	694	-304

2007

	<u>Rechtsbijstand</u>	<u>Overige</u>	<u>Ongevallen en ziekte</u>	<u>Totaal Schadebedrijf</u>
Geboekte premies	4.067	315	46.062	136.025
Verdiende premies	4.027	333	44.393	137.773
Beleggingsresultaten	29	3	2.051	4.822
Schaden	2.383	123	13.124	74.899
Bedrijfskosten	2.001	117	12.807	48.350
Herverzekeringbaten en -lasten	-2	-	-27	-1.124
Overige technische baten en lasten	-	-	-	-
Technisch resultaat	-330	96	20.486	18.222

2006

	<u>Rechtsbijstand</u>	<u>Overige</u>	<u>Ongevallen en ziekte</u>	<u>Totaal Schadebedrijf</u>
Geboekte premies	3.596	337	43.200	134.778
Verdiende premies	3.572	340	41.522	133.452
Beleggingsresultaten	31	8	3.993	8.222
Schaden	2.034	118	15.683	74.191
Bedrijfskosten	2.029	116	11.986	46.139
Herverzekeringbaten en -lasten	-2	-	-24	-1.128
Overige technische baten en lasten	-	-	-	-
Technisch resultaat	-462	114	17.822	20.216

Enkelvoudige balans (na bestemming van het resultaat; in duizenden euro's)

ACTIVA

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
BELEGGINGEN ⁽²⁰⁾		
Terreinen en gebouwen	7.333	4.225
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	272.753	244.328
Overige financiële beleggingen	<u>61.431</u>	<u>61.572</u>
	341.517	310.125
VORDERINGEN ⁽²¹⁾	38.364	33.841
OVERIGE ACTIVA ⁽²²⁾	5.542	3.211
OVERLOPENDE ACTIVA ⁽²³⁾	1.498	1.615
	<u>386.921</u>	<u>348.792</u>

PASSIVA

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
EIGEN VERMOGEN ⁽²⁴⁾		
Herwaarderingsreserve	3.727	3.472
Overige reserves	<u>272.523</u>	<u>247.460</u>
	276.250	250.932
TECHNISCHE VOORZIENINGEN	37.278	33.213
VOORZIENINGEN	50.638	52.139
SCHULDEN ⁽²⁵⁾	22.745	12.496
OVERLOPENDE PASSIVA	10	12
	<u>386.921</u>	<u>348.792</u>

(..) de tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

Enkelvoudige resultatenrekening (in duizenden euro's)

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Resultaat uit deelnemingen na belastingen	25.833	27.032
Overige resultaten na belastingen	<u>-515</u>	<u>148</u>
Resultaat na belastingen	25.318	27.180

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat en voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders is vermeld.

20 Beleggingen

20.1 Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Alle directe deelnemingen, zijnde die in Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V., Klaverblad Levensverzekering N.V., Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V., Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. en Klaverblad Assurantiën B.V. (2006: Klaverblad Service Bedrijf B.V.) zijn gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Dit is het aandeel in het eigen vermogen van de desbetreffende onderneming, bepaald op basis van de grondslagen zoals vermeld in de toelichting op de geconsolideerde balans.

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.	187.065	167.592
Klaverblad Levensverzekering N.V.	74.824	67.996
Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V.	809	543
Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V.	-1.381	-823
Klaverblad Assurantiën B.V.	-272	-96
Leningen groepsmaatschappijen	<u>11.708</u>	<u>9.116</u>
	272.753	244.328

Het verloop is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Saldo per 1 januari	244.328	216.228
Resultaat deelnemingen en groepsmaatschappijen	25.833	27.032
Leningen groepsmaatschappijen	2.592	-119
Dividenduitkering Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.	-	-31.500
Aankoop aandelen Klaverblad Levensverzekering N.V.	-	32.500
Overige mutaties	<u>-</u>	<u>187</u>
Saldo per 31 december	272.753	244.328

20.2 Overige financiële beleggingen

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Aandelen	235	-
Obligaties	55.204	53.874
Vorderingen uit andere leningen	5.992	7.354
Deposito's bij kredietinstellingen	-	344
	<u>61.431</u>	<u>61.572</u>

21 Vorderingen

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Vorderingen uit directe verzekering op		
– verzekeringnemers	1.225	1.372
– assurantieadviseurs	6.131	4.929
Vorderingen uit herverzekering	3	-
Overige vorderingen		
– groepsmaatschappijen	29.580	26.619
– overige	1.425	921
	<u>38.364</u>	<u>33.841</u>

22 Overige activa

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Materiële vaste activa	3.280	3.472
Liquide middelen	2.262	-261
	<u>5.542</u>	<u>3.211</u>

23 Overlopende activa

	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Lopende rente en huur	1.498	1.615

24 Eigen vermogen

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Herwaarderingsreserve	3.727	3.472
Overige reserves	272.523	247.460
	<u>276.250</u>	<u>250.932</u>

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Het verloop is als volgt:	<u>Herwaarderings- reserve</u>	<u>Overige reserves</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Stand per 1 januari	3.472	247.460	250.932	223.506
Toevoeging uit de winst	255	25.063	25.318	27.180
Vrijval voorziening voor belastingen	-	-	-	246
Stand per 31 december	3.727	272.523	276.250	250.932

25 Schulden

De samenstelling is als volgt:	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Schulden uit directe verzekering	3.721	3.407
Schulden uit herverzekering	66	-
Overige schulden		
- groepsmaatschappijen	5.493	11
- overige	13.465	9.078
	<u>22.745</u>	<u>12.496</u>

Zoetermeer, 17 april 2008

Commissarissen

drs. M. Arentsen RA
mr. R.J. Montijn
drs. A.W. van Blitterswijk
H.J. Palm

Directeuren

mr. R.G.C.M. van der Hart
mr. J.P.P. Barth

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat

Artikel 11 van de statuten van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. bepaalt: “Indien de winst- en verliesrekening een voordelig saldo toont, zal dit saldo aan de algemene reserve toegevoegd worden; een nadelig saldo zal daaraan onttrokken worden.”

Bestemming van het resultaat over het verslagjaar 2007

Na vaststelling van de jaarrekening over 2007 door de algemene vergadering zal van het resultaat van €25.318.000 een wettelijk verplichte toevoeging aan de herwaarderingsreserve ter grootte van €255.000 plaatsvinden. Het resterende bedrag van €25.063.000 zal worden toegevoegd aan de overige reserves.

Overige gegevens

Aan de directie van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A.

ACCOUNTANTSVERKLARING

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 16 tot en met 56 opgenomen jaarrekening 2007 van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. te Zoetermeer bestaande uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2007 en de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2007 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de maatschappij is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de maatschappij.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die de directie van de maatschappij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. per 31 december 2007 en van het resultaat over 2007 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 17 april 2008

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door G.J. Heuvelink RA

Juridische structuur en organisatiestructuur

Juridisch gezien bestaat de Klaverblad-organisatie uit vier eenheden.

Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. ('de Onderlinge') is een onderlinge waarborgmaatschappij. Leden hiervan zijn al diegenen die er een verzekering hebben afgesloten.

Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V. ('Schade') is een naamloze vennootschap. Alle aandelen van de vennootschap zijn in handen van de Onderlinge.

Ook Klaverblad Levensverzekering N.V. ('Leven') is een naamloze vennootschap waarvan alle aandelen in handen van de Onderlinge zijn.

Klaverblad Rechtsbijstand Stichting ('de Stichting') is een onafhankelijke stichting. Statutair is echter bepaald dat het bestuur van de Stichting benoemd (en eventueel ook ontslagen) wordt door (de directie van) de Onderlinge.

Verder bestaan er nog drie besloten vennootschappen waarvan de verzekeringsmaatschappijen alle aandelen houden: Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V., Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. en Klaverblad Assurantiën B.V.

In de praktijk worden de directies van Schade en Leven en het bestuur van de Stichting gevormd door dezelfde personen die ook de directie van de Onderlinge vormen. Ook zijn de commissarissen van de beide N.V.'s dezelfde personen als de commissarissen van de Onderlinge.

Op de Onderlinge is het verplichte structuurregime voor grote onderlinge waarborgmaatschappijen van toepassing. Op grond daarvan heeft de maatschappij een bestuur (directie) en een raad van commissarissen.

De hiervoor genoemde rechtspersonen vormen in organisatorisch opzicht een geheel. De organisatie is operationeel ingedeeld naar schadeverzekeringen en personenverzekeringen (medisch en leven). Alle betrokken werknemers zijn in dienst van de Onderlinge en zijn (uiteindelijk) verantwoordelijk verschuldigd aan de directie daarvan. Voor zover werknemers zich, in het kader van de vervulling van hun taak, onafhankelijk van deze directie op moeten kunnen stellen, is dat gewaarborgd door middel van statuten en reglementen.

Personalia per 17 april 2008

Commissarissen

drs. M. Arentsen RA

voorzitter

mr. R.J. Montijn

plaatsvervangend voorzitter

drs. A.W. van Blitterswijk

H.J. Palm

Directeuren

mr. R.G.C.M. van der Hart

voorzitter

mr. J.P.P. Barth

Sectorhoofden

mr. J.P. de Gunst

mw. ing. C.L. van Hoeven-Koning

mw. P.H.W. de Leeuw-Hoornik

drs. P. van Poppel

vanaf 1 maart 2007

mr. J.A. van Walsum

mr. G.J. Ziedses des Plantes

vanaf 1 september 2007

Intern accountant

drs. C.N. den Hamer RA

Extern accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Actuaris

Watson Wyatt Insurance Consulting B.V.

